

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Šola za ravnatelje

XXVIII. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
4. in 5. november 2019, Grand hotel Bernardin, Portorož

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE V REPUBLIKI SLOVENIJI DANES – KAKO PA JUTRI?

NAPOVEDI PREDAVANJ

Aleš Ojsteršek in dr. **Borut Čampelj**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Sektor za razvoj izobraževanja

DEJAVNOSTI MINISTRSTVA ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT NA PODROČJU DIGITALNEGA IZOBRAŽEVANJA V ŠOLSKEM LETU 2019/2020

MIZŠ na področju digitalnega izobraževanja v šolskem letu 2019/20 nadaljuje sofinanciranje projektov prožnih oblik učenja na področju razvoja splošnih kompetenc (ključne kompetence, veščina 21. stoletja) v okviru projektov, sofinanciranih iz Evropskega socialnega sklada: Objem, JeŠT, NA-MA POTI, Pedagogika 1:1, Pogum, Podvig, SKUM in Kauč. Ključni trije elementi prožnih oblik učenja so novi didaktični pristopi (aktivna vloga učečega se), fleksibilna organizacija (učno okolje, ki presega meje učilnice) in smiselna uporaba IKT (e-učbeniki, e-gradiva, e-učilnice, e-portfolio, aplikacije na pametnih telefonih). Trajne rezultate projektov zagotavlja »vsešolski pristop«, saj v njih sodeluje več vzgojiteljev in učiteljev, večjo kakovost pa prinaša timsko poučevanje (več učiteljev v posameznem razredu skupaj načrtuje razvoj in preverjanje splošnih kompetenc), sodelovanje vseh ključnih deležnikov na področju formalnega izobraževanja (vrtci/šole; javni zavodi po 28. členu ZOFVI; univerze; javni raziskovalni zavodi; partnerji iz okolja z različnih področij: gospodarstvo, znanost, umetnost in kultura, šport, mladi) ter načrtovanje dejavnosti po vertikalni od vrtca do srednjih šol.

V šolskem letu 2019/20 na pilotnih šolah načrtujemo sodelovanje v okviru projektov Erasmus+ Akcija 3, in sicer ATS STEM – Preverjanje vsepredmetnih veščin/spretnosti na področju STEM, Razvoj digitalnih strategij šol z uporabo samoevalvacijskega orodja SELFIE (poudarek na razvoju sodelovanja z deležniki iz okolja) in LISTiac (Linguistically Sensitive Teaching in All Classrooms). V zadnjem letu pa bomo izvedli tudi projekt X5gon (Obzorje 2020), v okviru katerega bomo razvijali orodja za lažje iskanje prostodostopnih e-gradiv v različnih jezikih in dostop do njih.

V letošnjem šolskem letu bo ministrstvo iz Evropskega socialnega sklada sofinanciralo nove projekte na področju digitalnega izobraževanja, in sicer:

- razvoj in širjenje inovativnih pristopov pedagoškega vodenja informatiziranega VIZ (2019–2022; 0,8 mio EUR) – pričakujemo sodelovanje vsaj 220 VIZ;
- preverjanje pedagoških digitalnih kompetenc izobraževalcev (2,4 mio EUR; 2020–2022) – pričakujemo sodelovanje najmanj 4.000 vzgojiteljev, učiteljev in ravnateljev;
- dvig digitalnih kompetenc in temeljnega znanja računalništva in informatike pri mladih (1 mio EUR; 2020–2022) – pričakujemo pilotno izvajanje po celotni vertikalni na osnovnih in srednjih šolah.

MIZŠ je leta 2019 zagotovilo nadaljevanje dela strokovne skupine RINOS (temeljne vsebine računalništva in informatike v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah), ki pripravlja akcijski načrt, na podlagi katerega bomo uvedli nove predmete s področja temeljnih vsebin računalništva in informatike, nadgradili kurikule, učne načrte, kataloge znanj na področju pridobivanja in preverjanja digitalnih kompetenc (DigComp 2.1), nadgradili osnovno izobraževanje ter nadaljnje strokovno izpopolnjevanje vzgojiteljev, učiteljev in ravnateljev ter udeležali odprto izobraževanje (vključno z enakopravnim sodelovanjem različnih deležnikov na področju formalnega in neformalnega izobraževanja).

MIZŠ bo v letošnjem šolskem letu nadgradilo Strateške usmeritve nadaljnjega uvajanja IKT v slovenske VIZ do leta 2027 in Akcijski načrt za digitalno izobraževanje do leta 2027.

V šolskih letih 2018/19 in 2019/20 pa smo objavili rezultate mednarodnih primerjav na področju digitalnega izobraževanja, kot npr.:

- druga raziskava IKT v šolstvu v EU (pokazala je trend upadanja digitalnih strategij na posameznih VIZ; upad ravni pedagoških digitalnih kompetenc vzgojiteljev in učiteljev; upad uporabe IKT pri pouku);
- mednarodna raziskava TALIS 2018 (pokazala je trend neuporabe IKT pri delu z učenci);
- Digitalno izobraževanje v evropskih šolah 2018/19 (Eurydice).

dr. **Alenka Flander**, direktorica, CMEPIUS

NOVA PERSPEKTIVA PROGRAMA ERASMUS+ (2021–2027) IN PODVOJEN FINANČNI OKVIR

Slovenija v programih EU sodeluje od leta 1999, ko smo med prijavitelje razdelili en milijon evrov. V dvajsetih letih delovanja so se sredstva več kot podvajseterila, saj bo v zadnjem letu programa Erasmus+ (2020) na voljo skoraj 22 milijonov evrov, samo za šolsko področje več kot 4,7 milijona evrov.

Vključenost osnovnih in srednjih šol je visoka, saj je v programih EU od leta 2007 sodelovalo 80 % osnovnih šol, 98 % srednjih šol in 16 % vrtcev, kar v številkah pomeni sodelovanje prek 500 različnih institucij, v tujino pa smo poslali prek 15.000 posameznikov. V kolikor vas zanima, katere institucije sodelujejo, koliko projektov so izvedle, katere regije so najbolj zastopane idr., si te podatke lahko ogledate na spletnih statistikah Centra: www.statistike.cmeplus.si.

Udeleženci izobraževanj in usposabljanj v tujini in sodelujoči v projektih poročajo o pozitivnih učinkih mednarodnega sodelovanja tako na organizacijo kot zaposlene in predvsem učence. Evalvacije so pokazale, da mednarodno sodelovanje najbolj vpliva na odnose znotraj organizacije, med ravnateljem in učitelji, med zaposlenimi, na sodelovanje med učitelji in učenci, krepijo se mreže po Evropi. Šola postaja bolj prepoznavna v lokalnem in širšem okolju. Učitelji so bolj odprti in prilagodljivi, pripravljeni uvajati novosti v svoje redno delo. Udeleženci na izobraževanjih in usposabljanjih poročajo o večji kulturni ozaveščenosti in izražanju, o pridobljenih medosebnih in družbenih kompetencah. Učenci, ki sodelujejo v mednarodnih aktivnostih, so bolj motivirani za delo, so bolj uspešni v reševanju izzivov, kritičnem mišljenju, so bolj prilagodljivi in strpnosti. Učitelji opažajo pri njih večjo samozavest ter željo po znanju in učenju.

Poleg izvajanja rednih aktivnosti programa Erasmus+ Center skrbi tudi za krepitev strokovnih znanj z namenom večje kakovosti in učinkov mednarodnih projektov kot so projektni menedžment, merjenje učinkov, internacionalizacija izobraževanja in krepitev medkulturnih kompetenc.

Priprave na novo obdobje programa Erasmus+ po letu 2020 intenzivno potekajo, in sicer za naslednje sedemletno obdobje (2021–2027). Velik poudarek bo na poenostavitvi vstopa vrtcev/šol v program, kar pomeni bolj enostavno vstopno točko za pridobitev sredstev, s poudarkom na spremljanju kakovostnega izvajanja projektov. Pomembne vsebine, ki jih bo naslavljal prihajajoči program, so inkluzija, jeziki, trajnost in zelena Evropa.

Program Erasmus+ omogoča pridobitev dodatnih sredstev za usposabljanja ravnateljev in strokovnih delavcev v VIZ, z namenom uvajanja novih pedagoških pristopov, posodabljanja načina poučevanja, pridobivanja novih znanj in kompetenc ter otrokom omogočiti pridobivanje izkušenj v avtentičnem učnem okolju.

dr. **Miha Kos**, Hiša eksperimentov

KAKO OPOLNOMOČITI UČITELJE? – ALI – KAKO DOSEČI, DA UČITELJI OPOLNOMOČIJO UČENCE?

»Kar se Janezek nauči, to Janez zna,« nas uči znani slovenski pregovor. Pa pregovor tudi zares razumemo? Kakor da bi ga hoteli interpretirati takole: »Kar Janezka nauči učitelj, to Janez zna.« Ob tem spregledamo bistvo učenja, razumevanja in navdušenja nad novim znanjem.

Je dobrega glasbenika naučil igrati njegov učitelj ali se je igranja z vztrajnostjo in zanimanjem naučil sam ob podpori dobrega učitelja, trenerja, spodbujevalca in navduševalca?

Je dobrega nogometaša športa naučil njegov trener ali ga je znal trener spodbuditi, da je treniral ure in ure, mesece in mesece, leta in leta, delal napake in se ob tem učil?

Dobri učitelji so tisti, ki ne učijo, ampak znajo navduševati za učenje.

So tisti, ki se zavedajo, da je pomembno delati napake (kar velja tako za učence kot za učitelje), in znajo napake nagrajevati.

So tisti, ki dajo radovednosti prednost pred šolskim načrtom, ki dajo prednost dvomu in kritičnemu razmisleku pred slepo vero v to, kar reče učitelj.

So tisti, ki se učijo, bolj kot učijo.

Barbara Japelj Pavešič, Ana Mlekuž, Pedagoški inštitut

ZAGATE OCENJEVANJA ZNANJA V OSNOVNOŠOLSKEM IZOBRAŽEVANJU: IZZIVI, S KATERIMI SE SOOČAMO NA RAVNI VODENJA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH ZAVODOV

V prispevku bomo pokazali najbolj odmevne rezultate mednarodnih primerjav iz mednarodne raziskave poučevanja in učenja, TALIS 2018. Podatki so bili zbrani na reprezentativnem vzorcu ravnateljev in učiteljev tretjega triletnega osnovnih šol ter ravnateljev in učiteljev vseh srednjih šol v Sloveniji, hkrati z učitelji iz večine držav članic OECD in drugih. Raziskava se je osredotočila na več kazalcev poklica in dela učitelja, ki so v vsaki državi pokazali na nekatere značilnosti, po katerih ta izstopa iz povprečja drugih držav in opozorili na druge značilnosti, ki potrebujejo pozornost in razvoj. Med že objavljenimi bomo predstavili tiste primerjave, ki so pri nas pomembne za razumevanje in usmerjanje poučevanja, strategij, pristopov in rešitev za delo v razredih in na šoli, kot so strategije dela v razredu, stališča učiteljev do poučevanja, uporaba IKT, izzivi multikulturnega okolja ter delovnega časa. Pokazali bomo tudi tiste rezultate, ki so bistveni za Slovenijo na sistemski ravni, kot so opozorila o razvoju populacije učiteljev, njihovem izobraževanju in zaposlovanju. Posebej se bomo posvetili sporočilom raziskave o vlogi in pomenu dela ravnateljev. V razpravi bomo na nekatere izzive pri razumevanju slovenskih podatkov iskali odgovore iz prakse, ki bi lahko prispevali k pojasnjevanju razlik v opisih nalog učiteljev in ravnateljev in njihovih stališč do svojega poklica in poslanstva, z namenom čim boljšega poročanja o odnosu do poklica v nastajajočem drugem delu mednarodnega in nacionalnega poročila o raziskavi TALIS.

